

Dış Ticaret, Şirket ve Esnaf Verilerine İlişkin Metaveri Açıklamaları

1. Verinin yasal dayanağı;

Dış ticaret verilerine ilişkin bilgilerin yasal dayanağı, 4458 sayılı Gümrük Kanunu, Gümrük Yönetmeliği, 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili diğer gümrük ve dış ticaret mevzuatıdır.

Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden gerçekleştirilen ticaret sicili işlemlerine ilişkin verilerin yasal dayanağı, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Ticaret Sicili Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuattır.

Esnaf ve Sanatkârlara ilişkin verilerin yasal dayanağı, 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu, Esnaf ve Sanatkâr Sicil Yönetmeliği, Esnaf ve Sanatkâr Sicil Gazetesi Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuattır.

2. Verinin kaynağı;

Dış ticaret verilerine ilişkin bilgilerin temel kaynağı, gümrük mevzuatına göre ihracatçılar/ithalatçılar veya temsilcileri tarafından düzenlenen gümrük beyannamelerinin tescil edildiği, Bakanlığımızca kullanılan **BİLGE** (Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri) programı ve ilgili modülleridir.

Söz konusu uygulama programı vasıtasıyla elde edilen, gümrük işlemleri tamamlanarak;

- Veri Ambarına aktarılan dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından,
- RİP kapsamındaki resmi dış ticaret istatistikleri ise, Bakanlığımız idari kayıtlarından ve TÜİK tarafından anket usulü ile derlenen veriler kullanılarak analiz edilen verilerden

Oluşmaktadır.

Şirket verilerine ilişkin bilgilerin kaynağı, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'dir. (MERSİS)

Esnaf ve sanatkâr verilerine ilişkin bilgilerin kaynağı, Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi'dir. (ESBİS)

3. Veriye ilişkin önemli tanımlar, kavramlar ve anahtar kelimeler;

İhracat: İhracat, bir ülke sınırları içerisinde serbest dolaşımda bulunan malların ve hizmetlerin başka ülkelere satılmasını/gönderilmesini ifade eder.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

İthalat: Bir malın, yürürlükteki ithalat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun şekilde başka ülkelerden veya serbest bölgelerden Türkiye gümrük bölgesine sokulmasını veya mevzuat gereği ithalat olarak kabul edilecek başka sair giriş ve işlemleri ifade eder.

Ülke: Dış ticaret verileri açısından ülke; ihracat için malın tüketileceği, bilinmiyorsa gideceği bilinen son ülke (varış ülkesi), ithalat için ise malın menşe ülkesini ifade eder.

İstatistikî Kıymet: Dış Ticaret değerinin para birimi (TL, ABD Doları, Avro) cinsinden değeri. İhracatta FOB (Mal Bedeli + İhracatçı ülke sınırına kadar olan masraflar), İthalatta ise CIF (Mal Bedeli + Navlun + Sigorta) şeklindedir.

Gümrük Vergileri: İlgili mevzuat uyarınca eşyanın ithali veya ihracında uygulanan ve gümrük idarelerince tahsili gereken gümrük vergisi, eş etkili vergiler ve mali yüklerin tümünü ifade eder.

Gümrük Müdürlüğü: Gümrük işleminin yapıldığı gümrük idaresini ifade eder.

Bölge Müdürlüğü: Gümrük işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresinin bağlı olduğu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğünü ifade eder.

Taşıma Şekli: Dış ticarete konu olan eşyanın taşıma şeklini ifade eder.

Ödeme Şekli: Taraflar arasında yapılan sözleşmede belirtilen ödeme şeklini ifade eder.

Gümrük Beyannamesi: Gümrük idarelerine, yurda girecek veya çıkacak olan, transit yapılmak veya başka bir işleme tabi tutulmak istenen eşyaya ilişkin olarak yapılan yazılı beyan belgesini ifade eder.

Antrepo: Gümrük gözetimi altında bulunan ve serbest dolaşımda olmayan eşyanın konulduğu veya izin verildiği durumlarda serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihraç edilmek kaydıyla konulduğu yeri ifade eder.

Kişi: Gerçek ve tüzel kişiler ile yürürlükteki mevzuatın öngördüğü hallerde, hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişiler ortaklığıdır.

Gümrük Tarife Cetveli: Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetveli ile tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvelde alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvellerdir.

Fasıl: Fasıl, bölümlerden daha alt düzeyde ve bölümlere nazaran daha çok birbirine benzeyen aynı nitelikteki eşyaları içine alır ve Armonize Sistem Kodu 'nu oluşturan numaralandırmanın başladığı 6 basamaklı rakamdan oluşan Armonize Sistem Kodunun ilk iki rakamıyla ifade edilir.

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP): Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırıldığı yeri gösteren 12 haneli numaradır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Gümrük Rejimi: Gümrük rejimi deyimi,

- a) Serbest dolaşıma giriş rejimini,
- b) Transit rejimini,
- c) Gümrük antrepo rejimini,
- d) Dâhilde işleme rejimini,
- e) Gümrük kontrolü altında işleme rejimini,
- f) Geçici ithalat rejimini,
- g) Hariçte işleme rejimini,
- h) İhracat rejimini

İfade eder.

Gümrük Kapısı: Karayolu, demiryolu, havayolu ve denizyolu ile Türkiye'ye girecek veya Türkiye'den çıkacak yolcular ile eşyanın giriş ve çıkışlarının yapıldığı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen yerleri ifade eder.

Kara Kapısı: Karayolu ile Türkiye'ye girecek veya Türkiye'den çıkacak yolcular ile eşyanın giriş ve çıkışlarının yapıldığı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen yerleri ifade eder.

Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS): Ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü, ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulduğu, Bakanlığımız ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulan ve işletilen merkezi ortak veri tabanını da içeren bilgi sistemidir.

Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS): Esnaf ve sanatkârlara yönelik sicil işlemleri ile oda kayıt işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü bilgi sistemidir.

Tescil: Yeni esnaf işletmesinin açılışını ifade eder.

Tadil: Mevcut esnaf işletmesinin adres veya unvan bilgilerinin güncellenmesini ifade eder.

Terkın: Esnaf işletmesinin kapanması ifade eder.

Meslek: 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 63 üncü maddesi gereğince Esnaf ve Sanatkâr İle Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulunca tespit olunan ve Resmi Gazetede yayımlanan "Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kolları" listesini ifade eder.

4. Konu başlıkları;

A. Dış Ticaret Verileri

- I. Genel İhracat ve İthalat
- II. Fasıllara Göre İhracat ve İthalat
- III. Ülkelere Göre İhracat ve İthalat
- IV. Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat
- V. Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

B. Gümrük Vergilerine İlişkin Veriler

C. Şirket Verileri

D. Esnaf ve Sanatkâr Verileri

5. Kullanılan simge ve kısaltmalar;

GTB	: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
MB	: Maliye Bakanlığı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TİM	: Türkiye İhracatçılar Meclisi
RİP	: Resmi İstatistik Programı
MYVG	: Merkezi Yönetim Vergi Gelirleri
MERSİS	: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
ESBİS	: Esnaf ve Sanatkarlar Bilgi Sistemi

6. Verilerin derleme ve güncelleme dönemi;

Dış ticaret verileri gümrük idarelerinde işlemleri tamamlanan ihracat ve ithalat verilerini kapsamakta olup, cari günden 24 saat önceki ham veriler Bakanlık veri ambarına aktarılmakta ve güncellenmektedir.

MERSİS üzerinden gerçekleştirilen ticaret sicili işlemlerine ilişkin veriler ise aylık olarak derlenmekte ve güncellenmektedir.

Esnaf ve sanatkâr verileri ESBİS'e günlük olarak işlenmekte olup, bu veriler aylık olarak derlenmekte ve güncellenmektedir.

7. Verilere ilişkin önemli açıklamalar ve notlar;

Dış Ticaret Verileri,

A. RİP Kapsamında,

- Gümrük antrepoları, serbest bölgeler, gümrüksüz satış mağazaları Türkiye'nin gümrük sınırları dışı olarak kabul edildiğinden bu yerler ile 3. ülkeler arasında yapılan işlemler dış ticaret istatistikleri içinde yer almamaktadır.
- Dış ticaret istatistikleri hesaplamasına,
 - Transit Ticaret
 - Yolcu Beraberi Eşya
 - Kıyı ve Sınır Ticareti
 - Geçici İthalat ve İhracat
 - Değeri 100 ABD Doları Altında Olan Mallar
 - Para Tabanlı Altın, Tedavüldeki Paralar
 - Kiralanan Mallar(Finansal Kiralama Hariç)

dahil edilmemektedir.

- İthalatta RİP kapsamındaki verilerde GTİP, ülke ve gümrük müdürlüğü bazında gizleme uygulanmaktadır.
- Dış ticaret mevzuatına göre toplam 94 adet rejim bulunmakta olup, RİP kapsamında 48 adet rejim dış ticaret istatistiklerine dâhil edilmektedir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

B. Bakanlığımız Veri Ambarı Sistemi aracılığıyla derlenen idari kayıtlar kapsamında,

- İthalatta eşyanın “Menşe Ülke”si, İhracatta ise eşyanın “Varış Ülke”si esas alınmaktadır.
- Bakanlığımız veri ambarındaki ham veriler üzerinde, Bültende yer alan verilerle sınırlı olmak üzere herhangi bir gizleme uygulanmamaktadır.
- Dış ticaret metodolojisine göre istatistiklere dahil edilmeyen gümrük rejimleri ve GTİP kodları, idari kayıtlar kapsamındaki verilere de dahil edilmemiştir.

Esnaf ve Sanatkâr verileri, 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi, Esnaf ve Sanatkârlar Siciline kayıtlı esnaf ve sanatkârları kapsamaktadır.

Ticaret Siciline kayıtlı, Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsası üyelerini kapsamamaktadır.

8. Veriyi derleyen ve katkıda bulunan diğer birimler;

Bakanlığımız idari kayıtlarından elde edilen verileri, Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından derlenmekte ve koordine edilmektedir. İç Ticaret Genel Müdürlüğü ile Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü ticari işletmelere ilişkin kaynak veriyi sağlamaktadır. RİP kapsamındaki dış ticaret istatistikleri ise, Bakanlığımız ve TUİK tarafından koordineli olarak derlenmektedir.

9. Veri kullanım esasları;

RİP kapsamında analiz yapılan dış ticaret istatistiklerinde veri gizleme yöntemleri uygulanmaktadır. Gizlilik politikaları zaman zaman güncellenebilmektedir. Verilerle ilgili, önceden haber verilmeden gizlilik politikasına ilişkin önemli değişiklikler yapılmamaktadır. RİP kapsamında kamuoyuna açıklanan veriler gizli kabul edilmemektedir.

10. Yasal uyarı;

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayınlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Gümrük ve Ticaret Bakanlığına aittir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığına hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.